

„Könnyűsúlyú zsoké volt. Csak a szíve lett nehéz”

115 éve született és 75 éve hunyt el Csuta Ferenc zsoké

EGYKORON A LEGKERESEETTEBB LOVAS VOLT, „MŰVÉSZE A VERSENYLOVAGLÁSNAK”. BECSÜLETES, NAGY MUNKABÍRÁSÚ EMBERNEK ISMERTÉK, AKI A PÁLYÁN NEM ISMERT IRGALMAT. JÓ KEDÉLYŰ, FELKÉSZÜLT LOVAS VOLT, OLYAN TEHETSÉG, AKIRE RITKÁN LEL TRÉNER: CSUTA FERENC MINDÖSSZE NEGYVEN ÉVET ÉLT.

Csuta Ferenc Gamma nyergében (1936)

Csuta Ferenc háza az Eötvös utcában (2004)

„A kis Csuti” 1908-ban született, Komáromban, iskoláit is itt végezte. 15 évesen a pályaudvaron dolgozott újságáros rikkancsként, amikor Stépán Ferenc főhadnaggyal, akkor már ismert versenyló-trénerrel találkozott. Ő hozta Me-gyerre, hogy lovászfíúként foglalkoztassa. Csutát Stépán szerint „a Jóisten is zsokének teremtette”: alacsony, könnyűsúlyú fiú volt, aki felnőtt korában is 45-47 kg-ot nyomott anélkül, hogy ezért különösebben edzenie, izzadnia vagy diétáznia kellett volna. Hamar kiderült, hogy a lo-vakkal is jó viszonyban van: 1924-ben már versenyzett a megyeri pályán. Egy évvel később, az őszi hedikepen Rűgös nyergében ugyanitt nyert, ezzel 32-szeres odds-ot biztosítva a rá fogadóknak, és az első síkversenyen elért sikert Stépán trénernek.

Ettől kezdve Csuta pályája felfelé ívelt. Még lovászfí-úként Stépán 75 millió koronáért átadta a szerződését Hitch György alagi trénernek, akinél 1927 januárjától lovagolt. Olyan kapós lett, hogy 1928. februári felsza-badulása előtt Szigeti Nándor, herceg Odescalchi Béla trénerre szerződést kínált neki, de Hitch sem akarta el-engedni. Végül a Magyar Lovaregylet, mint versenyfe-lügyelő mindkét szerződést megsemmisítette, így Csuta szabadon választhatott tréneret. A húszéves fiatalember Szigeti mellett döntött, akinél 3 évig lovagolt. 1931-ben Issekutz Gyulánál, 1932-től 1935-ig Hitch Györgynél volt zsoké. 1935 telén Egyiptomban, 1936 téli idősza-kában Görögországban lovagolt. A tavasztól őszi tartó idényeket ugyanezen időszakokban Szigeti, illetve Hitch Róbert trénerknél töltötte.

A kis komáromi újságáros nehezen boldogult a hírnév-el és a gazdagsággal. Pályáját 1932-ben erősen visszave-tette egy, a bíróságig eljutó fogadási ügy. Történt ugyanis, hogy Csuta, akinek eddigre már Alagon háza volt (a mai Eötvös utcában), fogadási tippeket adott Magyar Lajos baromfínagykereskedőnek, sőt, vele együtt fogadott. A tippek azonban nem bizonyultak jónak, így a kereskedő –

veszteségei miatt – feljelentést tett Csuta ellen. Bár a bírósá-gi ügy iratai nem lelhetők fel, azt tudjuk, hogy a Magyar Lovaregylet 1932 őszén kitiltotta Csutát a versenypályák-ról, de 1933 januárjában munkában már lovagolhatott, a versenyidényre pedig visszakapta engedélyét. Valószínű, hogy a bíróság nem marasztalta el a zsokét, de pénzbírsá-got kellett fizetnie.

Csuta Ferenc 1934. november 30-án megnősült, Komá-romban Mátyás Margit tanárnőt vette el. Házasságukból 1936-ban egy kislány, Nóra született. A család mindvégig Komáromban élt.

A nehézségei ellenére Csuta szép karriert futott be. 1928-ban (Rum), 1931-ben (Rendes), 1936-ban (Alaska) és 1940-ben (Leányka) Szent István Díjat nyert, 1931-ben champion zsoké lett (az adott évben legtöbb verseny-t nyerő zsoké). 1937-ben a Millennium Díjat nyert Caruso nyergében, majd 1942-ben Pejacevich-díjat Isonzóval.

A második világháború idején, egészen 1944-ig lova-golt; az új békeidőben, 1945-ben Bécsbe szerződött, ahol a freudenauai pályán szép eredményeket ért el. 1947 őszén azonban szerencsétlenül bukott: súlyos agysérülést szen-vedett. Felépülése hosszan elhúzódott, így 1948 év elején hazatért. Ismét lovagolni kezdett, de szerződést nem ka-pott, csak alkalmi jelleggel bízták meg. Akik ismerték, tudták: árnyéka egykori önmagának. Fejsérülése súlyos következményekkel járt, többször is leszédült a ló nyer-géből, kétszer versenyben. Anyagi nehézségei, mentális problémái és egészségügyi gondjai miatt 1948. június 18-ára virradó éjjel felvágta ereit és felakasztotta magát a Ke-repesi úti istállók egyikének padlásán. Feleségének és 12 éves lányának írt búcsúlevelét így fejezte be: „elvesztettem a hitemet abban, hogy még egyszer felkerüljek”.

**DR. KERÉKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ**

RÉVÉSZ ISTVÁN HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY